

● MATEMATIKA A SPOLOČNOSŤ.*

* Anton Kotzig, *Matematika a spoločnosť*, Bratislava, Osveta 1961, 179 strán, pl.

Kniha A. Kotziga sleduje niekoľko okruhov problémov. Ako červená niť sa prácou vinie myšlienka, že matematika nie je len veda vrcholne exaktná, ale aj veľmi užitočná, ktorá nachádza praktické použitie v najrozličnejších oblastiach ľudskej činnosti, či už v domácnosti, obchode, peňažníctve, ekonómii, štátnej správe, vojenstve, v technickej praxi alebo vo vedách.

Veľkú pozornosť autor venuje aj dejinám matematiky. Sleduje vývin matematického myslenia od najstarších čias až po súčasnosť, pričom sa neobmedzuje iba na európske krajiny, ale všima si aj prínos Číny, Indie, Arábie a ďalších krajín. Zdôrazňuje aj tu, že matematické objavy vznikali predovšetkým z potrieb samotného života a proti mienke, že pokrok matematiky treba pripisovať výnimočným géniom, poukazuje na široký spoločenský základ a pozadie jednotlivých matematických objavov.

Pre pracovníkov v oblasti filozofie je ďalej na knihe prof. Kotziga prítlačlivé to, že sa v nej autor nevyhýba ani tzv. filozofickým problémom matematiky. Všima si povahu a vznik matematických pojmov, pričom obzvlášť často sa zaoberá najmä zákonitostami matematickej abstrakcie, zamýšľa sa nad logickou štruktúrou matematických disciplín, uvažuje aj o protirečeniach, paradoxoch a problémoch nekonečna.

Nakoniec sa kniha hodne zaoberá aj otázkami vyučovania matematiky. Pouka-

zuje sa v nej na niektoré nedostatky, ku ktorým dochádza na našich školách pri výučbe matematiky a uvádzajú sa aj možnosti nápravy.

Autor vcelku úspešne zvládol látku. Prispieva k tomu aj prístupný a zrozumiteľný výklad všetkých problémov. No zdá sa, že posledná (tretia) kapitola už nie je spracovaná tak podnetne a zaujímavovo ako prvé dve.

V dobe búrlivého hospodárskeho a kultúrneho rozvoja v našej vlasti, keď sa u nás na každom kroku vyžaduje zvyšovanie kvalifikácie a keď máme na mysli veľké úlohy, pred ktoré nás stavia prebiehajúca kultúrna revolúcia, majú práve takéto knihy veľmi dôležité poslanie.

J. Švihran

● O EXISTENCII KYBERNETICKÝCH SYSTÉMOV V SPOLOČNOSTI.

— Pod týmto názvom (Über die Existenz kybernetischer Systeme in der Gesellschaft) je uverejnená obsiahla štúdia G. Klause a R. Thiela v časopise *Deutsche Zeitschrift für Philosophie* 1962, č. 1, v ktorej sa autori zaoberajú možnosťami použitia kybernetiky v politickej ekonómii.

Vychádzajú pritom z názoru, že kybernetika je akýmsi sprostredkujúcim členom medzi matematikou a jednotlivými vedami a umožňuje omnoho väčšou mierou uplatnenie matematiky v týchto vedách, ako to bolo doteraz. Berú do úvahy aj okolnosť, že výstavba komunistickej spoločnosti kladie na ekonomickú vedu zvýšené požiadavky. Uplatnenie kybernetiky v politic-